

25.

VOORLOOPIG VERSLAG VAN DE COMMISSIE VAN
RAPORTEURS over het ontwerp van wet houdende
naturalisatie van HEINRICH ARETZ en 20 anderen.

Bij het afdeelingsonderzoek van dit wetsontwerp brachten eenige leden in herinnering, dat in het Voorloopig Verslag van de Commissie van Rapporteurs uit deze Kamer over de voordrachten nos. 427 en 434 van de zitting 1934—1935 was aangedrongen op wetswijziging, „opdat personen, die door eigen nalatigheid hun Nederlandschap hebben verloren, niet meer kosteloos worden genaturaliseerd”. Hierop heeft, dus betoogden zij, de Minister geantwoord, geene voldoende aanleiding aanwezig te achten ten einde aan dien aandrang gevolg te geven, onder verwijzing naar het bescheid, zijnerzijds gegeven in stuk n°. 41a der Eerste Kamer van de zitting 1934—1935 op eene soortgelijke opmerking en naar eene briefwisseling, tusschen hem en zijnen ambtgenoot van Buitenlandsche Zaken gevoerd.

Dit antwoord had de leden, hier aan het woord, niet bevredigd. Door bijzondere omstandigheden was het hun echter niet mogelijk geweest, dit gedurende de openbare beraadslaging nader aan te toonen (vgl. *Handelingen*, zitting 1934—1935, blz. 781) en hadden zij zich de vrijheid moeten voorbehouden, op deze aangelegenheid terug te komen.

Zulks achtten zij bij dit wetsontwerp te noodzakelijker, nu daarin niet minder dan zes van de een en twintig voorgedragen voor kosteloze naturalisatie in aanmerking worden gebracht.

In de eerste plaats betoogden zij, dat de toelichting, welke de Minister pleegt te verstrekken omtrent de personen, die naar aanleiding van het bepaalde in artikel 7, sub 5°. van de Wet op het Nederlandschap en het ingezetenschap hun Nederlandschap hebben verloren en dit wenschen te herkrijgen, uiterst sober is, zoo sober, dat de schijn wordt gewekt, als zou de wetgever in de bedoelde gevallen tot naturalisatie verplicht zijn. Dat dit laatste geenszins het geval is behoeft, zoo verklaarden de leden, hier aan het woord, eigenlijk geene nadere adstructie. Wel moet, overeenkomstig artikel 3bis van de genoemde wet, indien eenmaal in zoodanige gevallen tot naturalisatie wordt overgegaan, deze kosteloos geschieden.

Bestaat er mitsdien geenerlei grond, de wederopneming van de vermelde categorie in het Nederlandsch staatsverband bijzonder te vergemakkelijken, dan behoort ook, dus deden deze leden opmerken, de toelichting, op dit stuk van de zijde des Ministers verstrekt, in gelijke mate te worden gegeven als geschiedt ten opzichte van vreemdelingen, die het Nederlandschap nooit bezeten hebben, opdat de Staten-Generaal zich een oordeel kunnen vormen over de vraag, of naturalisatie wenschelijk of althans niet onwenschelijk is. Zoo diende, mede ter toetsing van de vertraging in het doen van de, in bovengenoemd wetsartikel verplicht gestelde kennisgeving te hunnen aanzien te worden vermeld, hoe groot het verloop van tijd is geweest, gelegen tusschen den datum van verlies en dien van de aanvraag om herkrijging van het Nederlandschap. Niet zelden toch gaat hier categorie van personen hare oorspronkelijke nationaliteit weinig ter harte en verandert die gemoedsgesteldheid pas, waar het geldt het winnen van zekere voordeelen, als bij voorbeeld dat mogelijkerwijze een zoon van dienstplicht wordt vrijgesteld — hetgeen elders vaak tot de onmogelijkheden behoort —, uitzicht op geldelijken steun in geval van werkloosheid of, in den laatsten tijd, bescherming tegen politieke vervolging.

De leden, hier aan het woord, waren van meening, dat zich onder zulke verzoekers dikwijls min goede elementen bevinden, die vaak in veel mindere mate de Nederlandsche nationaliteit waardig zijn dan personen, die haar nooit bezeten hebben.

Ten aanzien van de kosteloze naturalisatie oefenden de hiervoor bedoelde leden voorts critiek op de gedragslijn, ten Departemente van Justitie gevolgd. Die gedragslijn is, dus betoogden zij, deze, dat de nalatigheid, waaraan de meergenoemde categorie zich heeft schuldig gemaakt, wordt gekenschetst als „onwillekeurig verzuim”. Die woorden komen in de wet niet voor en wekken, naar de meening der leden, ten onrechte den indruk, dat het plegen van de nalatigheid, bedoeld in artikel 7, sub 5°, *steeds* tot een onbeduidend misverstand zou zijn terug te brengen.

Deze leden hadden hiertegen ernstig bezwaar. Zij waren van oordeel, dat moet worden onderscheiden tusschen degenen, bij wie inderdaad van een onwillekeurig verzuim sprake is en dezulken, wier verzuim niet anders is dan ergerlijke nalatigheid en dat dit onderscheid in de wet dient te worden vastgelegd. Slechts in het eerste geval ware huns inziens kosteloze naturalisatie op hare plaats en in het tweede geval behoorde hetzelfde bedrag te worden betaald als wordt gevorderd van vreemdelingen, niet gewezen Nederlanders.

Den leden, hier aan het woord, was het wel is waar bekend, dat de Minister tegen hun standpunt bedenkingen had ingebracht, o. a. in de, in den aanvang van dit verslag vermelde briefwisseling, doch die bedenkingen hadden hen niet van meening kunnen doen veranderen. Zij zijn, dus werd betoogd, tot twee stellingen terug te brengen:

1°. het verzuim is gepleegd bij gebrek aan positieve wetskennis;

2°. werd een officieele inlichtingsdienst ingesteld, dan zouden de kosten daarvan de baten, te innen bij de naturalisaties, overtreffen.

Wat aangaat het eerste punt, zoo stelden de leden, hier aan het woord, daartegenover, dat de regel, dat men wordt geacht de wet te kennen — vgl. ook artikel 6 van de Wet houdende algemeene bepalingen der wetgeving van het Koninkrijk — geldt voor alle Nederlanders, dus tevens voor die in het buitenland en dat mitsdien ook de laatstgenoemden verplicht zijn, het voorschrift van artikel 7, sub 5°, der wet van 1892 in acht te nemen.

Wat betreft het tweede punt, zoo waren deze leden van oordeel dat, indien de Nederlandsche consulaten beter waren uitgerust dan thans, ter oorzaak van eene verkeerdelijk toegepaste bezuiniging, het geval is, de registratie van de in een consulaire ressort woonachtige Nederlanders en het intijds waarschuwen niet zoo aanzienlijke financieele offers zouden vergen als de Minister schijnt te verwachten.

Resumeerende, bepleitten de leden, hier aan het woord, wederom wetswijziging, en wel in dien zin, dat de mogelijkheid van kosteloze naturalisatie slechts zou worden opengesteld voor die oud-Nederlanders, die inderdaad in „onwillekeurig verzuim” zijn geweest, waarbij dan op den verzoeker de bewijslast worde gelegd, dat zulks te zijnen opzichte het geval was.

Gaarne zouden zij te dezer zake van den Minister een uitvoeriger bescheid ontvangen dan hun in September l.l. was verstrekt. Met name drongen zij er op aan dat, in afwachting van de totstandkoming van de te dezer zake door hen voorgestane wetswijziging, de voorstellen tot naturalisatie van oud-Nederlanders telkens in ééne voordracht aan de Staten-Generaal zouden worden aangeboden en niet zouden worden opgenomen in ontwerpen tot bevordering mede van de naturalisatie van vreemdelingen, die het Nederlandschap nooit hebben bezeten, alsook dat men zich ten Departemente nauwkeuriger rekenschap zou geven van de vraag, of een verzoeker al dan niet in „onwillekeurig verzuim” is. Is er van des bewuste nalatigheid sprake, dan werd bepleit, de naturalisatie *niet* te bevorderen.

Wat ten slotte dit wetsontwerp betreft, zoo achtten de leden, hier aan het woord, geenerlei reden aanwezig, de verzoekers, bedoeld in artikel 1, sub 5°, 6°, 8°, 16°, 17° en 20°, weder in het Nederlandsche staatsverband op te nemen. Waren zij geene oud-Nederlanders geweest, dan zouden zij, dus spraken deze leden, vermoedelijk niet voor naturalisatie in aanmerking zijn gebracht. Zoo blijkt uit geen van de overgelegde gegevens iets van het bestaan bij hen van eenige verknochtheid aan het vroegere vaderland.

Verscheidene andere leden waren echter van oordeel, dat naturalisatie in zulke gevallen niet zonder belang is en meenden daarom hunne stem aan deze wetsvoordracht niet te mogen onthouden. Zoo werd bij voorbeeld gewezen op de positie van talrijke Nederlanders, die in Duitschland werkzaam zijn. Laten dezulken de bij artikel 7, sub 5° van de wet van 1892 vereischte kennisgeving na en verliezen zij daarmede hun Nederlandschap, dan zullen zij geen beroep meer kunnen doen op

het tusschen Duitschland en Nederland op 17 December 1904 gesloten Vestigingsverdrag, hetgeen op den duur kan beteekenen, dat zij worden uitgewezen en dan als behoeftig te onzen laste komen. Stelt men hen daarentegen in de gelegenheid, hunne oorspronkelijke nationaliteit te herkrijgen, dan zullen zij in Duitschland werkzaam kunnen blijven en worden zij daarvoor voor armlastigheid behoed.

Aldus vastgesteld den 4den November 1935.

BLOMJOUS.

OTTEN.

VAN LANSCHOT.

VAN RAPPARD.

DROOGLEEVER FORTUYN.